

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра менеджменту та маркетингу

Силабус навчальної дисципліни

«Методика та стратегія залучення грантових ресурсів»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-наукова програма «Менеджмент»	Освітній ступінь – третій (освітньо-науковий) Галузь знань: 07 Управління та адміністрування Спеціальність: 07 Менеджмент Кількість кредитів – 5 Загальна кількість годин – 150 Рік підготовки, семестр – 2 рік, 4 семестр Компонента освітньої програми: вибіркова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська
---	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Кравчук Ірина Ігорівна
Профайл викладача	https://polissiauniver.edu.ua/13689-2/
Контактна інформація	+38 0972887830, Teacher_prepod@ukr.net,
Консультації	Що вівторка з 13.00 до 17.00 (аудиторія №514) Онлайн консультація через Zoom, Viber щосереда з 13.00 до 17.00

3. Анотація до дисципліни

Мета – формування у здобувачів освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» цілісного, концептуально обґрунтованого розуміння методів, стратегій та інструментарію залучення грантових ресурсів, а також розвиток здатності ефективно планувати, організовувати, реалізовувати та оцінювати грантову діяльність у контексті сучасної наукової, інноваційної, освітньої та соціально-економічної політики.

Завдання:

- ознайомлення з теоретико-методологічними основами грантової діяльності, включаючи еволюцію концепцій фінансування науки, моделі ресурсного забезпечення досліджень, принципи грантової підтримки та управління зовнішніми фінансовими потоками;
- формування компетентностей у сфері стратегічного планування грантової діяльності, зокрема аналізу потреб та можливостей організації, визначення цілей

і напрямів залучення фінансування, оцінювання грантової спроможності та розроблення відповідних стратегій;

- опанування методик підготовки грантових заявок, включаючи формування структури проєкту, опис проблеми, мети й завдань, підбір методів дослідження, складання бюджетів, логіко-структурних матриць і планів реалізації;
- розвиток навичок управління грантовими проєктами, що охоплює планування ресурсів, оцінювання ризиків, фінансовий контроль, моніторинг виконання, підготовку звітності, забезпечення якості та дотримання вимог донорських організацій;
- формування умінь щодо взаємодії з грантодавцями, партнерами та стейкхолдерами, у тому числі з міжнародними фондами, державними інституціями, університетами, бізнес-структурами, а також розвиток навичок ефективної комунікації і переговорних стратегій;
- ознайомлення із сучасними нормативно-правовими актами у сфері грантової діяльності, міжнародними стандартами прозорості, етики досліджень, принципами академічної доброчесності та вимогами фінансового аудиту грантових проєктів;
- формування здатності працювати з аналітичними, інформаційними та цифровими системами підтримки грантової діяльності, включаючи міжнародні грантові портали, бази даних донорів, наукометричні ресурси, платформи проєктного менеджменту та інструменти оцінки ефективності;
- розвиток компетенцій у сфері представлення та просування проєктних і наукових результатів, підготовки презентацій, пітчінгу проєктів, комунікації з експертами та підвищення видимості дослідницьких ініціатив у міжнародному науковому та інноваційному середовищі.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Спеціальних/фахових (СК):

СК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проєктами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

СК05. Здатність до розробки технологій обґрунтування управлінських рішень в менеджменті з використанням сучасного інструментарію штучного інтелекту, інноваційних методів формування дизайну комунікативного профілю.

СК06. Здатність до організації високоінтелектуальних механізмів комунікацій, розробки спеціалізованих контентів, використання креативних рішень в організаційній взаємодії.

СК 07. Здатність виконувати аналітичний моніторинг розвитку соціально-економічних систем та управляти формуванням ціннісного потенціалу організації.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або

професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

ПРН 05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

ПРН 09. Застосовувати сучасні інструменти цифровізації в управлінні соціально-економічними системами, формувати комунікативне середовище професійного менеджменту, розробляти інноваційні механізми ефективної організаційної взаємодії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен *Знати:*

принципи, методи та інструменти сучасної грантової діяльності, логіку формування грантових програм і політик міжнародних та національних донорських інституцій; концептуальні підходи до управління проектом циклом, включаючи ідентифікацію проблем, формування цілей, розроблення структури та змісту грантових проєктів; методичні засади побудови систем моніторингу й оцінювання результативності грантової діяльності; механізми забезпечення прозорості, підзвітності та відповідності проєктних рішень вимогам донорів; принципи формування ресурсного забезпечення, управління ризиками та стратегічного планування у сфері залучення грантових коштів.

Вміти:

обґрунтовувати актуальність і стратегічну доцільність грантового проєкту на основі аналізу проблемного поля та потреб цільових груп; розробляти структуру, логіку втручання та очікувані результати грантових ініціатив відповідно до вимог донорських організацій; формувати якісні заявки, включаючи бюджет, календарний план, систему моніторингу й оцінювання; забезпечувати ефективні комунікації з донорами та стейкхолдерами, координувати ресурсну взаємодію учасників грантового процесу; управляти виконанням грантових проєктів, враховуючи ризики, зобов'язання та стандарти академічної доброчесності; ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення щодо залучення, використання та звітування грантових ресурсів; розв'язувати комплексні проблеми розвитку організацій через інтеграцію грантових механізмів у стратегічну діяльність.

4.Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
	Денна
Лекції	20
Практичні / лабораторні	20
Самостійна робота	110

Поліський національний університет
4.2. Зміст навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Усього
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи грантової діяльності.			
1	T1	Тема 1. Теоретико-методологічні основи грантової діяльності: поняття, класифікації та парадигми дослідження. 1.1. Понятійно-термінологічний апарат грантової діяльності: дефініції, класифікації, типології. 1.2. Методологічні підходи до вивчення грантів: системний, інституційний, трансляційний (knowledge-to-policy). 1.3. Парадигми оцінки ефективності грантових програм: програмна логіка (logic model), результатно-орієнтований підхід, системний підхід.	16
2	T2	Тема 2. Концептуальні основи грантознавства та концепції екосистемного підходу до грантового фінансування. 2.1. Предмет, об'єкт і межі грантознавства; класифікація грантів. 2.2. Екосистемний підхід: донори, посередники, бенефіціари; взаємозв'язки та інформаційні мережі. 2.3. Методологічні інструменти дослідження грантових	16
3	T3	Тема 3. Стратегічне планування грантової активності: формування портфеля проєктів та управління ризиками. 3.1. Методологія стратегічного планування для наукових установ та НУО: аналіз середовища, SWOT/PESTEL, формування цілей. 3.2. Портфельний підхід до грантоотримування: критерії відбору проєктів, баланс ризик/віддача. 3.3. Управління ризиками у грантових проєктах: ідентифікація, кількісна і якісна оцінка, інструменти мінімізації.	16
4	T4	Тема 4. Оцінка ефективності реалізації грантових проєктів: інструменти, індикатори, методи верифікації. 4.1. Методологія оцінювання результатів і впливу: логічна модель, теорія змін, індикатори результатності. 4.2. Методи збору й верифікації даних: кількісні (опитування, адміністративні дані, бібліометрія) і якісні (фокус-групи, кейси). 4.3. Використання результатів оцінювання в управлінні програмою: adaptive management, learning cycles.	16
5	T5	Тема 5. Управління мультистейкхолдерними партнерствами у грантових проєктах (модель співпраці «університет - бізнес - громада»). 5.1. Моделі партнерства 5.2. Управління ролями/відповідальністю. 5.3. Інструменти координації й комунікації.	16
Змістовий модуль 2. Функціональні аспекти методів та стратегій залучення грантових ресурсів.			
6	T6	Тема 6. Етика і прозорість у грантовій діяльності: конфлікт інтересів, доброчесність і відкритий доступ. 6.1. Етичні стандарти . 6.2. Політики відкритого доступу й відкритих даних. 6.3. Механізми запобігання конфлікту інтересів.	14
7	T7	Тема 7. Фінансове адміністрування грантових програм: звітність, аудит, відповідність фінансовим правилам донорів. 7.1. Бюджетний цикл. 7.2. Ведення звітності і документообіг.	14

		7.3. Аудит і внутрішній контроль.	
8	T8	Тема 8. Цифрові інструменти для пошуку грантів і менеджменту проєктів: платформи, CRM, системи моніторингу. 8.1. Інтернет-платформи пошуку конкурсів. 8.2. Системи управління проєктами і документообіг. 8.3. Автоматизація звітності та моніторингу.	14
9	T9	Тема 9. Комунікація результатів і стейкхолдер-менеджмент: знання як публічна цінність. 9.1. Стратегія поширення результатів. 9.2. КРІ комунікації. 9.3. Оцінювання впливу на зацікавлені групи.	14
10	T10	Тема 10. Інтернаціоналізація грантової активності: участь у міжнародних програмах (Horizon Europe, Erasmus+, міжнародні фонди). 10.1. Структура і правила основних міжнародних програм. 10.2. Підготовка мультинаціональних консорціумів. 10.3. Юридичні й фінансові вимоги.	14
		Усього годин	150

4.3. Форми контролю і методи оцінювання

Рейтингова система оцінювання за участь у дискусійному обговоренні проблемних питань, виконання аналітичних та ситуаційних завдань, виконання модульної контрольної роботи та індивідуального завдання в формі реферату. Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку.

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та/або періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) з навчальної дисципліни складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю. Максимальну кількість балів за поточний та періодичний контроль і під час підсумкового контролю визначає викладач.

У рамках здійснення поточного контролю передбачено обов'язкове виконання контрольних робіт за двома змістовними модулями. Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання для модульних контрольних робіт складаються з 25 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 0,2 бала, що у підсумку складає 5 балів.

Максимальна кількість балів за результати виконання індивідуальних завдань (здобувач обирає не більше 2-х завдань упродовж семестру) – 10 балів (5 балів за одне завдання).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2							Середні оцінка за семестр (1+2+...+17)/17	Підсумкова оцінка					
Практичні роботи					Практичні роботи													
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	МКР1	Індив. сам. завдання по Т1	Індив. сам. завдання по Т2	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	МКР1	Індив. сам. завдання по Т6	Індив. сам. завдання по Т8	Залік	5-бальна шкала	5x20=100 балів
1	2	3	4	5				6	7	8	9	10						
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	100

Примітка: 20 – коефіцієнт переведення з 5-бальної шкали у 100-бальну при складанні заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи) практики	для заліку
90–100	Відмінно	Зараховано
75–89	Добре	
60–74	Задовільно	
до 60	Незадовільно	Не зараховано

5. Політики дисципліни

- Політика щодо дедлайнів та перескладання:* Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Ліквідація заборгованості відбувається протягом одного тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10%. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час підсумкового оцінювання.
- Політика щодо академічної доброчесності:* Усі письмові роботи перевіряються на наявність вихідних даних щодо джерел використаної інформації і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, тестування за допомогою *Google-form*).
- Політика щодо відвідування:* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за активність на яких нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із гарантом ОП.
- Самостійна робота:* включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за

рекомендованою літературою, а також виконання домашніх навчально-дослідних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу та отриманні емпіричних даних.

7. Рекомендована література

Основна

1. Берковський В. Г. Грантова політика в сфері культури та креативних індустрій: теорія експертизи й звітності. Електронна бібліотека НАКККіМ, 2023. URL: <https://surl.li/sgzbpх>.
2. Вовк І., Петренко С. Інструментарій оцінки ефективності грантових програм у процесах децентралізації. Інвестпроект. Менеджмент і розвиток територій. 2024. с. 12–28. URL: <https://surl.lu/hftntq>.
3. Дяченко С. А. Застосування моделі Triple Helix як чинника стимулювання інноваційного підприємництва на регіональному рівні. Вісник КНТУ. 2024. с. 34–49. URL: <https://surl.lt/ucwfrq>.
4. Кобеля-Звір М. Я. Грантознавство як галузь знань про гранти. Сталий розвиток економіки. № 3 (50), 2024. с. 12–18. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-10>.
5. Кобеля-Звір М. Я. Методологічні підходи до формування описової частини грантової заявки. Сталий розвиток економіки. № 1 (46), 2023, с. 71–78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-46-9>.
6. Кононов А. О., Куц Л. А. Як написати грант : консультація. Київ: Нац. б-ка України для дітей. 2020. 16 с. URL: <https://surl.li/juzkprz>.
7. Олексій М. Оцінювання ефективності наукових грантів: кількісні й бібліометричні підходи. CEUR Workshop Proceedings, 2023. URL: <https://surl.li/fpavvx>.
8. Трофименко А. М. Від соціальної відповідальності до моделі Civic University: досвід і перспективи для України. Ukrainian Local Studies Journal. 2023, с. 55–72. URL: <https://surl.li/oanlgn>.
9. Чмир О. С. Розвиток в Україні ресурсів, заснованих на знаннях: роль відкритої науки. Наукові праці НТІ. 2021, с. 35–48. DOI: <http://doi.org/10.35668/2520-6524-2021-4-04>.

Додаткова

10. Аналітичний звіт: Методики аудиту грантових проєктів для місцевих органів влади (2022–2024). REICST. URL: <https://surl.li/brnpzt>.
11. Харківська О. (упор.). Основи грантрайтингу та управління проєктом: навч. посіб. Київ, 2021. 48 с. URL: <https://surl.lt/kcezse>.
12. Хаустова В. Є. (ред.). Інтеграція освіти та науки в Україні на базі моделі «університет майбутнього». Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. 424 с. URL: <https://surl.li/orwtgh>.
13. Методичні підходи до реалізації та оцінювання міжнародних грантових проєктів у сфері науки та інновацій: аналітичний збірник. Київ, 2024. 48 с. URL: <https://surl.lt/kgilpo>.
10. Творчий центр «ТЦК». Посібник з підготовки та подання заявок на участь у конкурсі грантів (GIZ). Київ, 2022. 28 с. URL: <https://surli.cc/rhhtwc>.

10. Навчально-методичний посібник «Як отримати грант. Методика та стратегія залучення грантових ресурсів». Chaszmin, 2022. URL: <https://surl.li/iomqnn>.
11. Кравчук І. І., Шевчук А. В. Функції, методи та механізми управління проектами у віртуальних командах. *Ефективна економіка*. № 9, 2024. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.9.11>.
12. Кравчук І. І., Бездітко О. Є., Желєзніков О. М. Комунікативний менеджмент логістичного забезпечення дистрибуційних мереж в агробізнесі. *Ефективна економіка*. № 10, 2024. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.17>.
13. Збірник «Відкрита наука та інновації в Україні». Державна національна технічна бібліотека України, 2022. URL: <https://surl.li/hwjvbi>.
17. Координаційні матеріали щодо реалізації СВНЕ / Erasmus+. Збірник методик, 2023. URL: <https://surl.li/jedpur>.
18. Костецька І. Application of Strategic Planning in Rural Development. *Baltic Journal*, 2023. URL: <https://surli.cc/owwtup>.
19. Луговий В. Теоретичні основи підвищення дослідницької спроможності університетів України в контексті імплементації концепції «Відкрита наука»: *аналітичний препринт*. 2021. 206 с. URL: <https://surli.cc/gkvrpu>.
20. Grant Funding as a Tool for the Development of Territorial Communities. ResearchGate, 2025. URL: <https://surl.lt/fpucwj>.
21. Belcher B. M., et al. Indicators for monitoring and evaluating research-for-development: A review and guidance for selection. *Research Evaluation*. 2024. DOI/URL: <https://surl.li/prifae>.
22. Cai Y., Etzkowitz H. The Triple Helix model and the future of innovation. *Triple Helix Journal*. 2021. DOI/URL: https://brill.com/view/journals/thj/8/2/article-p217_1.xml.
23. Esponda G. M., et al. Lessons from a theory of change-driven evaluation of a global funding portfolio. – Global Health Action / BMC/PMC. – 2021. – URL (PMC): <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7913430/>.
24. Gallo S. A., et al. A new approach to grant review assessments: score, then rank. *Research Integrity and Peer Review*. 2023. DOI/URL: <https://surl.li/locmxd>.
25. Jovanović M., et al. Towards a Triple Helix based efficiency index of innovation systems. *Scientometrics*. 2022. DOI/URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-022-04304-x>.
26. Weidmann A. E., Gill D. How to write a successful grant application / BMJ Open (commentary). 2023. URL (PMC): <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10250258/>.

Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для практичних занять з дисципліни «Методика та стратегія залучення грантових ресурсів» для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент / І. Кравчук. Житомир: Поліський національний університет. 2025. 35 с.

12. Електронні інформаційні ресурси

1. Репозитарій Поліського університету: <http://ir.polissiauniver.edu.ua>.
2. Українська Асоціація Ризик Менеджменту: <https://ukrarm.org/ukrainska-asociaciya-rizik-menedzher/>.

Викладач _____ Ірина КРАВЧУК

Гарант освітньої програми _____ Ірина КРАВЧУК

Завідувач кафедри _____ Людмила ТАРАСОВИЧ